

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstinget. № 161.

52de Møde.

Torsdagen den 25de April.

(Fortf.)

Dahl (fortsat): Det kan være meget godt, at der kan vælges mellem flere forskellige Former; aa ja! — naar man igjennem disse forskellige Former kan komme til den, man maa ansee for den bedste; naar man derfor vil erklære Arvesæstegiften for afsløst, ja da vil jeg indrømme, at det maaskee kan være det Bedste, skjøndt det vil komme til at gaae ud over den, der kjøber Gaarden, idet han vil komme til at betale dyrere, naar han kjøber to Gange, end naar han kjøber een Gang, Forresten, uagtet jeg har erkjendt, at den aarlige Afgift ordentligviis er fordeelagtigere for Lehnbesidderen at have fast Eiendom og altsaa beholde en i Eiendommen radiceret Afgift, fremfor at faae en Capital, maa jeg dog bede erindret, at Arvesæstegiften dog ogsaa i en anden Henseende slet ikke er saameget udsættelig ligeoverfor Fæstegodsset, og det er, at Godseieren har Interesse af at forbedre sit Fæstegods; for den dygtige, nidkjære og retsindede Godseier har det en høi Grad af Interesse, at kunne virke paa et stort Fæstegods til at fremme Cultur og Velvære mellem de forskellige Familier. Det er en herlig og interessant Livsopgave; men, naar Godset er gaaet over til Arvesæstegiften, falder en stor Deel af denne Interesse bort, og der bliver ikke nogen anden Interesse tilbage end den, enhver anden Besidder kan have ved at fremme Cultur og Velvære omkring sig. Den Interesse altsaa, som Godseieren skal have af at fremme Cultur og Velvære paa sit Gods og af at bringe enhver Bøndergaard til at blive en Herregaard, om jeg saa maa sige, denne Interesse er bortfalden, naar Godset er blevet bortarvesæstet, og ogsaa fra den Side forekommer Arvesæstegiften mig ikke saa

anbefaleligt. Det var disse Bemærkninger jeg vilde fremføre.

Justitsministeren: Jeg har ikke kunnet finde, at det Spørgsmaal, som her foreligger Thinget til Afgjørelse, nemlig om at der skal optages i det her foreliggende Lovudkast en Bestemmelse om, at ogsaa Arvesæstegiften kunne tilstedes ved Siden af det tilstede Eiendomsalg, har den Vigtighed, som det synes, at der fra forskellige Sider lægges derpaa. Dersom der her var Spørgsmaal om at tilstede Bønderstanden en vis Ret til, paa den ene Side at forlange Fæstegaardene tilkøbs eller til Arvesæstegiften ligeoverfor Besidderne, vilde det naturligviis være i høi Grad vigtigt, om der var her alene tilstedet Overdragelse til Selveiendom eller baade til Arvesæstegiften og Selveiendom; men der er lykkeligviis slet ikke Tale om dette Spørgsmaal; jeg siger lykkeligviis, thi det vilde vist være høist betænkeligt, dersom det kom frem. Her er kun Spørgsmaal om at løse en Forpligtelse, der paahviler Besidderne af Lehn og Fideicommissar, at løse denne Forpligtelse, der i Forhold til Staten og den ved Staten repræsenterede Familieeiendom kan paahvile dem, og naar man da allerede er kommen til det Resultat, at denne Forpligtelse kan løses i Henseende til Godssets Overgang til Selveiendom, vil deraf ogsaa følge, at det fra Statens Side maa ansees klart, at Forpligtelsen ogsaa kan løses med Hensyn til Godssets Overgang til Arvesæstegiften. Derfor mener jeg, at, dersom Lovforslaget gaaer igjennem, saaledes som det allerede nu foreligger efter den Behandling, det har faaet af Udvalget, vil det ligefrem deraf følge, at Regjeringen vil ansee sig beføiet til at give Bevilling til Arvesæstegiften med omtrent lige saa vide Betingelser som dem, der ligge i Lovforslaget med Hensyn til Godssets Overgang til Selveiendom. Det vil altsaa være ganske klart, at den Lehn- eller Fideicommissarbesidder, som